

# Evaluatie Gemeentelijke Politiek

## Resultaten van een stadspelling

Afdeling Onderzoek & Statistiek  
Jaap Barink  
november 2006

**concept versie 23 november 2006**

### **Inleiding**

De afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente Deventer heeft begin november 2006 een peiling gehouden naar de bekendheid van de gemeentelijke politiek (gemeenteraad en politieke markt). Aan 300 bewoners van 18 jaar en ouder zijn hierover vragen gesteld, voorafgegaan door vragen over de betrokkenheid van de bewoners bij de gemeente Deventer als woonplaats, de interesse in zaken die zich in eigen buurt afspeelen, alsmede de interesse in de landelijke en de lokale politiek.

Over de inhoud van de peiling en de hierbij afgenomen vragenlijst is overlegd met Toon Dashorst (griffier gemeente Deventer) en Iranda Vermij (communicatie-adviseur gemeente Deventer). Op de eerste drie pagina's van deze notitie worden beknopt de resultaten van de peiling verwoord. De bijlage bevat in tabelvorm de volledige uitkomsten.

### **Betrokkenheid en interesse**

Aan de respondenten is als eerste de vraag gesteld of ze zich betrokken voelen bij de gemeente Deventer als woonplaats. In totaal 62 procent van de bewoners in het onderzoek is naar eigen zeggen (zeer) betrokken bij de woonplaats, onder te verdelen in veertien procent zeer betrokken en 48 procent betrokken. Ongeveer een kwart van de bewoners oordeelt neutraal en veertien procent vindt zichzelf (helemaal) niet betrokken. Bewoners tot 40 jaar zijn minder betrokken (48%) dan 40-64 jarigen (73%) en 65-plussers (70%). Verder zijn bewoners van Bathmen/Diepenveen wat minder betrokken bij de gemeente Deventer als woonplaats: 58 procent, tegenover 62 procent in 'oude stad' Deventer en 65 procent in Colmschate. Ter vergelijking enkele gegevens uit onderzoeken in Almere, Apeldoorn en Arnhem:

- in 2004 toonde in Apeldoorn 50 procent van de respondenten zich (zeer) betrokken bij de woonplaats, in 2002 was dat 67 procent;
- de Politieke Barometer 2005 van de gemeente Arnhem liet in dat jaar 61 procent (zeer) betrokken bewoners zien, in 2002 was dat 34 procent;
- in 2004 noemde 71 procent van de bewoners van Almere zich betrokken bij de stad.

De bewoners is vervolgens gevraagd hoe geïnteresseerd ze zijn in zaken die zich in hun buurt afspeelen. Hier antwoordde in totaal 69 procent van de bewoners (zeer) geïnteresseerd te zijn, onder te verdelen in zestien procent zeer geïnteresseerd en 53 procent geïnteresseerd. Een kleine twintig procent van de bewoners oordeelt neutraal en dertien procent vindt zichzelf (helemaal) niet betrokken. Bewoners van Bathmen en Diepenveen zijn aanzienlijk meer geïnteresseerd (75%) in zaken die zich in eigen buurt afspeelen dan bewoners van 'oude stad' Deventer (65%). Colmschate neemt met een aandeel van 71 procent geïnteresseerden een tussenpositie in. Verder zijn 40-64 jarigen (73%) en 65-plussers (70%) aanzienlijk meer in hun eigen buurt geïnteresseerd dan 18-39 jarigen (48%).

En hoe staat het onder de Deventer bevolking met de interesse voor politiek? In onderwerpen die te maken hebben met de *landelijke politiek* zegt 52 procent (zeer) geïnteresseerd te zijn, 27 procent is niet geïnteresseerd en 21 procent staat hier neutraal tegenover. De interesse voor de *lokale politiek* is nagenoeg dezelfde als voor de landelijke: 50 procent van de bewoners is (zeer) geïnteresseerd, 29 procent is niet geïnteresseerd en 22 procent staat hier neutraal tegenover. Ter vergelijking van de interesse in Deventer in de lokale politiek ook hier de gegevens uit onderzoeken in Almere, Apeldoorn en Arnhem:

- in 2004 zei in Apeldoorn veertig procent van de respondenten (zeer) geïnteresseerd te zijn in de lokale politiek, in 2002 was dat 43 procent;
- de Politieke Barometer 2005 van de gemeente Arnhem liet in dat jaar 51 procent (zeer) geïnteresseerde bewoners zien, in 2002 was dat 24 procent;
- de evaluatie Politieke Markt 2004 in Almere rept van 50 procent geïnteresseerde burgers.

Zowel de landelijke als de lokale politiek laten in 'oude stad' Deventer een groter aandeel niet-geïnteresseerde bewoners (29 resp. 35%) zien dan in Colmschate (23 resp. 18%) en Bathmen/Diepenveen (24 resp. 21%). Leeftijd speelt nauwelijks een rol van betekenis, alleen de 18-39 jarigen wijken op één punt af van het totaalbeeld: zij zijn minder geïnteresseerd in de Deventer politiek.

Op de vraag hoe bewoners de Deventer politiek volgen, antwoordde 22 procent "helemaal niet". Een enkeling zei veelvuldig betrokken te zijn bij de raad, aan die respondenten zijn de vervolgvragen in de peiling niet meer gesteld. Een ruime meerderheid van zestig procent volgt de Deventer politiek via de Stentor, bijna veertig procent noemt (mede, er waren meer antwoorden mogelijk) de Deventer Nu/Deventer Post. Op ruime afstand volgen andere huis-aan-huisbladen (24%) en DTV (19%) op de plaatsen drie en vier.

Tweederde van de respondenten zegt morgen zeker te gaan stemmen mochten er dan gemeenteraadsverkiezingen zijn, 17 procent denkt dan te gaan stemmen. Verder antwoordde 74 procent van de respondenten bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen te hebben gestemd, terwijl de opkomst in werkelijkheid 44 procent was. Hieruit mag worden afgeleid dat niet-stemmers in deze peiling zijn ondervertegenwoordigd, iets waar bij de interpretatie van de resultaten van deze peiling rekening mee moet worden gehouden.

### **Bekendheid raad**

De bekendheid van de Deventer politiek is gemeten aan de hand van de drie vragen.

1. *Van welke partijen in de gemeenteraad kunt u de naam noemen?*  
Eenderde van de respondenten weet geen enkele partij te noemen. Het andere uiterste, zonder fouten alle negen partijen in de raad noemen, was aan drie respondenten (1%) voorbehouden. Van de respondenten die partijen weten te noemen, komt de helft uit op een aantal tussen één (15%) en vier (12%). Zeventien procent kan ten minste vijf partijen noemen. De vaakst genoemde partijen in de raad zijn de Partij van de Arbeid (door 61% genoemd), CDA (41%) en VVD (32%). Minst vaak genoemde partijen zijn ChristenUnie (4%) en Algemeen Plattelands Belang (9%).
2. *Van welke gemeenteraadsleden kunt u de naam noemen?*  
Ruim tachtig procent van de respondenten weet geen enkel raadslid bij naam te noemen. Het meest genoemde aantal is zes (twee respondenten). Acht procent van de respondenten kende één raadslid bij naam, drie procent kon twee namen noemen. Het noemen van meer dan twee namen was in totaal aan acht respondenten voorbehouden. De vaakst genoemde namen waren die van Marcel Elferink, Bep Spa en Erik Stegink, elk 9 keer genoemd. Dit trio wordt gevolgd door Margriet de Jager-Stegeman (7 keer), Jannie Lamberts-Grotenhuis (6 keer) en Marc-Jan Ahne (5 keer).
3. *Welke 2 of 3 belangrijke besluiten van de gemeenteraad in de afgelopen maanden kunt u noemen?*  
Driekwart van de respondenten weet geen enkel raadsbesluit in de afgelopen maanden te noemen. Ter vergelijking: in 2005 kon van de respondenten voor de Politieke Barometer Arnhem 33 procent geen onderwerpen noemen (geen gegevens Almere en Apeldoorn bekend). De kwartresponderen die ten minste één raadsbesluit kunnen noemen, komen in totaal tot 123 besluiten. Het vaakst genoemd werden de besluiten rond de Mediamarkt (Runshopping Center versus Boreelcomplex) en het Linderveld, elk 17 keer genoemd.

### **Bereikbaarheid gemeentelijke politiek**

Vindt de Deventer burger het nodig om een gemeenteraadslid te kunnen bereiken, aan te spreken? "Ja", zegt 56 procent van de respondenten. "Nee", vindt 37 procent. Zeven procent van de respondenten weet geen antwoord te noemen. Hier zien we enkele grote verschillen naar woonlocatie en leeftijd. Van de respondenten uit Bathmen/Diepenveen vindt 65 procent het nodig om een gemeenteraadslid te kunnen bereiken, in 'oude stad' Deventer deelt 57 procent die mening en in Colmschate is dat 47 procent. Van de bewoners tot 40 jaar vindt 45 procent dit belangrijk, in de andere leeftijdsgroepen zijn die aandelen 63 (40-64 jaar) en 64 (65 jaar en ouder) procent.

Op de vraag hoe moeilijk of makkelijk het is om contact te maken met een gemeenteraadslid, antwoordde in totaal 26 procent (zeer) moeilijk, onder te verdelen in zes procent zeer moeilijk en twintig procent moeilijk. Zeven procent van de bewoners oordeelt hier neutraal over (niet moeilijk en niet makkelijk) en volgens eenderde is het contact maken met een raadslid (zeer) makkelijk. Ruim eenderde weet dit niet. Van de bewoners uit Bathmen en Diepenveen zegt 46 procent dat contact maken met een raadslid (zeer) makkelijk is, in Colmschate is dit 31 procent, in 'oude stad' Deventer 26 procent. Naar leeftijd bezien valt hier vooral op dat veel jongeren (53%) aangeven niet te weten hoe moeilijk of makkelijk het is om contact te leggen met een raadslid.

### **Bekendheid politieke markt**

De politieke markt komt sinds 1 september 2005 elke twee weken bijeen. Aan de bewoners in het onderzoek is gevraagd of de naam politieke markt hen iets zegt. Iets meer dan één op de vijf respondenten (21%) beantwoordt deze vraag bevestigend. Er zijn hier geen significante verschillen aangetroffen naar woonlocatie en leeftijd van de respondenten.

Logische vervolgvraag aan de respondenten die de naam politieke markt iets zegt, is of men weet wat de politieke markt inhoudt. Op deze vraag antwoordt 36 procent dit te weten, 38 procent zegt alleen de naam en niet de inhoud te kennen en 26 procent weet niet wat de politieke markt inhoudt. Aan de zeven procent van de respondenten wie de naam politieke markt iets zegt en ook zeggen te weten wat de markt inhoudt, is een aantal vragen ter toetsing van hun kennis van de politieke markt gesteld. Het betreft in totaal 21 respondenten, een te klein aantal om in termen van percentages over te rapporteren. Volstaan wordt daarom met het noemen van absolute aantallen respondenten.

Om te beginnen is gevraagd of ze weten sinds wanneer de politieke markt wordt gehouden. Drie van de 21 respondenten gaven hierop het juiste antwoord. Op de vraag hoe vaak er volgens hen politieke markt is, gaven er vijf het goede antwoord. Eveneens vijf respondenten wisten te noemen dat de woensdagavond de vaste avond is dat de politieke markt wordt gehouden. Veertien van de 21 respondenten zeiden ermee bekend te zijn dat de politieke markt uit een informatief deel voor de pauze en de officiële raadsvergadering na de pauze bestaat. Alle 21 waren ervan op de hoogte dat burgers de politieke markt mogen bijwonen, vijftien waren ermee bekend dat burgers tijdens de politieke markt raadsleden mogen aanspreken, achttien 'deskundige' respondenten zeiden te weten dat burgers zelf spreekrecht mogen aanvragen en zestien dat burgers zelf ook punten mogen aandragen voor de politieke markt.

De vraag of respondenten de agenda van de politieke markt lezen wordt door elf van de 21 bevestigend beantwoord, de meesten van hen doen dit een enkele keer. Verder lezen drie respondenten - onregelmatig- de vergaderstukken van de politieke markt. Op de vraag of de respondenten berichten lezen over besluiten die tijdens de politieke markt zijn genomen, antwoordden er elf "een enkele keer", één respondent is een trouwe volger van de raad en leest elke keer de besluiten. De mensen die de berichtgeving over raadsbesluiten lezen, slaan hier vooral de Stentor en de Deventer Nu/Deventer Post voor open. Zes respondenten hebben de politieke markt al eens bezocht, vijf van hen zeggen dat de politieke markt aan de verwachtingen voldaan heeft (omdat burgers hun eigen mening kunnen vertolken, omdat inspraak en standpunten duidelijk waren, omdat op de gestelde vragen antwoord werd verkregen en omdat burgers de kans krijgen om in te spreken).

## Bijlage 1    Antwoorden op de vragen in de peiling

### 1.    *Betrokkenheid bij de gemeente Deventer als woonplaats*

zeer betrokken	14%
betrokken	48%
neutraal	24%
niet betrokken	13%
helemaal niet betrokken	1%

### 2.    *Geïnteresseerd in zaken die zich in eigen buurt afspelen*

zeer geïnteresseerd	16%
geïnteresseerd	53%
neutraal	19%
niet geïnteresseerd	12%
helemaal niet geïnteresseerd	1%

### 3.    *Geïnteresseerd in onderwerpen die te maken hebben met landelijke politiek*

zeer geïnteresseerd	13%
geïnteresseerd	39%
neutraal	21%
niet geïnteresseerd	22%
helemaal niet geïnteresseerd	5%

### 4.    *Heeft bij laatste gemeenteraadsverkiezingen gestemd*

ja	74%
nee	22%
weet niet meer/wil niet zeggen	4%

### 5.    *Gaat stemmen als er morgen gemeenteraadsverkiezingen zijn*

zeker wel	64%
ik denk het wel	17%
ik denk het niet	5%
zeker niet	6%
weet niet	7%

### 6.    *Geïnteresseerd in onderwerpen die te maken hebben met Deventer politiek*

zeer geïnteresseerd	8%
geïnteresseerd	42%
neutraal	22%
niet geïnteresseerd	23%
helemaal niet geïnteresseerd	6%

**7. Manier(en) waarop bewoners de Deventer politiek volgen (meer antwoorden mogelijk)**

helemaal niet	22%
veelvuldig betrokken bij de raad	2%
de Stentor	60%
Deventer Nu / Deventer Post	37%
ander huis-aan-huisblad	24%
Deventer Televisie	19%
TV Oost	11%
website gemeente Deventer	6%
Stadsradio Deventer FM	2%
Radio Oost	2%
anders	6%

*Aan de 7 respondenten die aangaven veelvuldig betrokken te zijn bij de raad, zijn de volgende vragen niet gesteld.*

**8. Partijen in de gemeenteraad die bewoners bij naam kunnen noemen**

weet geen partij te noemen	34%
Partij van de Arbeid	61%
CDA	41%
VVD	32%
Algemeen Deventer Belang	25%
Groen Links	19%
SP	16%
D66	11%
Algemeen Plattelands Belang	9%
ChristenUnie	4%
andere partij genoemd	0%

*Andere partij genoemd: 1 respondent (antwoord: Partij voor de Dieren)*

**9. Gemeenteraadsleden die bewoners bij naam kunnen noemen**

weet geen raadslid te noemen	83%
weet één of meer raadsleden te noemen	17%

*Raadsleden bij naam genoemd (tussen haakjes het aantal respondenten)*

Marc-Jan Ahne (5)  
 Orhan Arslan (1)  
 Gea Brouwer-Knol (2)  
 Tineke ten Bulte-Herrebrugh (1)  
 Marcel Elferink (9)  
 Bram Emens (1)  
 Rob de Geest (2)  
 Liesbeth Grijsen (2)  
 Loek Hartong (5)  
 Margriet de Jager-Stegeman (7)  
 Henk Jansen (5)  
 Wim de Jong (3)  
 Jannie Lamberts-Grotenhuis (6)  
 Ton Koot (7)

Karin Obdeijn (1)  
Marcel Oosterwegel (3)  
Wil van der Ouderaa (2)  
Jos Pierey (2)  
Bernard Rolloos (2)  
Hans Schaap (1)  
Inge Sipman-Jansen (1)  
Bep Spa (9)  
Erik Stegink (9)  
Carlo Verhaar (2)  
Mahmut Yazici (2)  
Alie Zandstra-Keijl (3)

*De overige raadsleden werden door geen enkele respondent genoemd.  
De volgende antwoorden werden nog gegeven:*

*Adema (2)  
Alkema (1)  
van Baalen (1)  
Berkelder (4)  
burgemeester (1)  
Doornebos (7)  
Duimel (1)  
Hiemstra (3)  
Fleskes (1)*

**10. Belangrijke besluiten van de gemeenteraad in de afgelopen maanden die men kan noemen**

kan niks noemen	76%
kan één of meer besluiten noemen	24%

*Belangrijke raadsbesluiten genoemd (tussen haakjes het aantal respondenten)*

Boreelkazerne i.c.m.. Runshopping Center/Mediamarkt (17)  
Linderveld (17)  
Nieuwbouw oude ijsbaan (7)  
Nieuwbouw Stadkantoor/Bibliotheek (6)  
(Afbraak en nieuwbouw) flats aan de Rembrandtkade (6)  
Waterbeheer/geul in Deventer (6)  
Structuurvisie Bathmen (4)  
Herstructurering (3)  
Vertrek burgemeester (3)  
Parkeergarage/bruggarage (3)  
Prenatal-zaak weg (3)  
Aanleg fietspaden/fietsstraat Rielierweg (2)  
Bedrijventerein A1 (2)  
Go Ahead-stadion (2)  
3<sup>e</sup> brug over de IJssel (2)  
Deventer Ziekenhuis (2)  
Verkeers-/openbaar vervoerplannen (2)  
Paasweide (2)  
De knoop/reconstructie wegennet Colmschate (2)  
Wmo (2)  
Opvang aan de Polstraat (2)  
Skihal (1)  
Steenbrugge (1)  
Cultuurnota (1)  
Geluidsscherm langs de spoorbaan (1)

Woningen in de uiterwaarden (1)  
 Vernieuwing Grachtengordel (1)  
 Subsidie toerisme buitengebied (1)  
 Reorganisatie gemeente (1)  
 Gemeentelijk groen/Deventer Groenbedrijf (1)  
 Eikendal (1)  
 Begroting (1)  
 Sinterklaasbesluit (1)  
 Veiligheid (1)  
 Groenvoorzieningen (1)  
 Nieuwbouwprojecten (1)  
 Industrie (1)  
 Bedrijventerrein (1)  
 Vervuiling op straat (1)  
 Woningbouw Bathmense Enk (1)  
 Havengebied niet bebouwen (1)  
 Afschaffen zwemsubsidie (1)  
 Afbreken schuur en bestemmen voor woningbouw (1)  
 Uitvalswegen (1)  
 Nazorg van gedetineerden (1)  
 Skatebaan (1)  
 Grotere projecten (1)  
 Parkeerbeleid (1)  
 Verhoging van gemeentebelasting (1)

**11. Nodig vinden om als burger een gemeenteraadslid te kunnen bereiken, aan te kunnen spreken**

ja	56%
nee	37%
weet niet	7%

**12. Contact maken met een gemeenteraadslid**

zeer moeilijk	6%
moeilijk	20%
neutraal	7%
makkelijk	26%
zeer makkelijk	6%
weet niet	35%

**13. De naam politieke markt zegt iets**

ja	21%
nee	77%
weet niet	2%

**14. Weet wat de politieke markt inhoudt (van de respondenten die de naam iets zegt)**

ja	36%
vaag, allen van naam, niet de inhoud	38%
nee	26%

*De 36 procent die weet wat de politieke markt inhoudt, betreft 21 respondenten. Hun aantal is te klein om de antwoorden op de volgende vragen in termen van*

*percentages te presenteren. Volstaan wordt daarom met het noemen van absolute aantallen respondenten.*

**15. Weet sinds wanneer de politieke markt wordt gehouden (absoluut aantal respondenten)**

sinds 2003 of eerder	7
sinds 2004	2
sinds dit jaar	4
sinds augustus 2005	1
sinds september 2005	3
weet niet	4

**16. Weet hoe vaak er politieke markt is (absoluut aantal respondenten)**

elke week	1
een keer in de twee weken	5
een keer per maand	6
minder vaak dan een keer per maand	3
weet niet	6

**17. Weet op welke vaste dag de politieke markt wordt gehouden (absoluut aantal respondenten)**

dinsdag	3
woensdag	5
andere dag genoemd	7
weet niet	6

**18. Weet dat de politieke markt uit een informatief deel en een officiële raadsvergadering bestaat (absoluut aantal respondenten)**

ja	14
nee	7

**19. Weet dat burgers de politieke markt mogen bijwonen (absoluut aantal respondenten)**

ja	21
----	----

**20. Weet dat burgers tijdens de politieke markt raadsleden mogen aanspreken (absoluut aantal respondenten)**

ja	15
nee	6

**21. Weet dat burgers spreekrecht mogen aanvragen (absoluut aantal respondenten)**

ja	18
nee	3



**22. Weet dat burgers ook zelf punten mogen aandragen (absoluut aantal respondenten)**

ja	16
nee	5

**23. Leest agenda van de politieke markt (absoluut aantal respondenten)**

ja, elke markt	1
ja, maar niet elke markt	1
ja, een enkele keer	9
nee, nooit	10

**24. Leest vergaderstukken van de politieke markt (absoluut aantal respondenten)**

ja, elke markt	0
ja, maar niet elke markt	1
ja, een enkele keer	2
nee, nooit	18

**25. Leest berichten over besluiten tijdens politieke markt genomen (absoluut aantal respondenten)**

ja, elke markt	1
ja, maar niet elke markt	0
ja, een enkele keer	11
nee, nooit	9

**26. Media waarin men berichten over besluiten leest (absoluut aantal respondenten, meer antwoorden mogelijk)**

de Stentor	8
Deventer Nu / Deventer Post	8
ander huis-aan-huisblad	2
website gemeente Deventer	2

**27. Heeft de politieke markt bezocht (absoluut aantal respondenten)**

ja	6
nee	15

**28. Bezoekfrequentie (absoluut aantal respondenten)**

1 keer	1
2 keer	2
4 keer	2
6 keer of vaker	1

**29. Heeft bezoek aan verwachtingen voldaan (absoluut aantal respondenten)**

ja	5
weet niet	1